LLWYBR LLAFAR CWM HAFOD AUDIO TRAIL
RHONDDA CYNON TAF

I lwytho'r llwybrau i lawr sganiwch y côd QR gyda darllenwr côd bar smartphone.

Scan the QR code with a smartphone barcode reader to download the trails.

www.heritagetrailsrct.co.uk

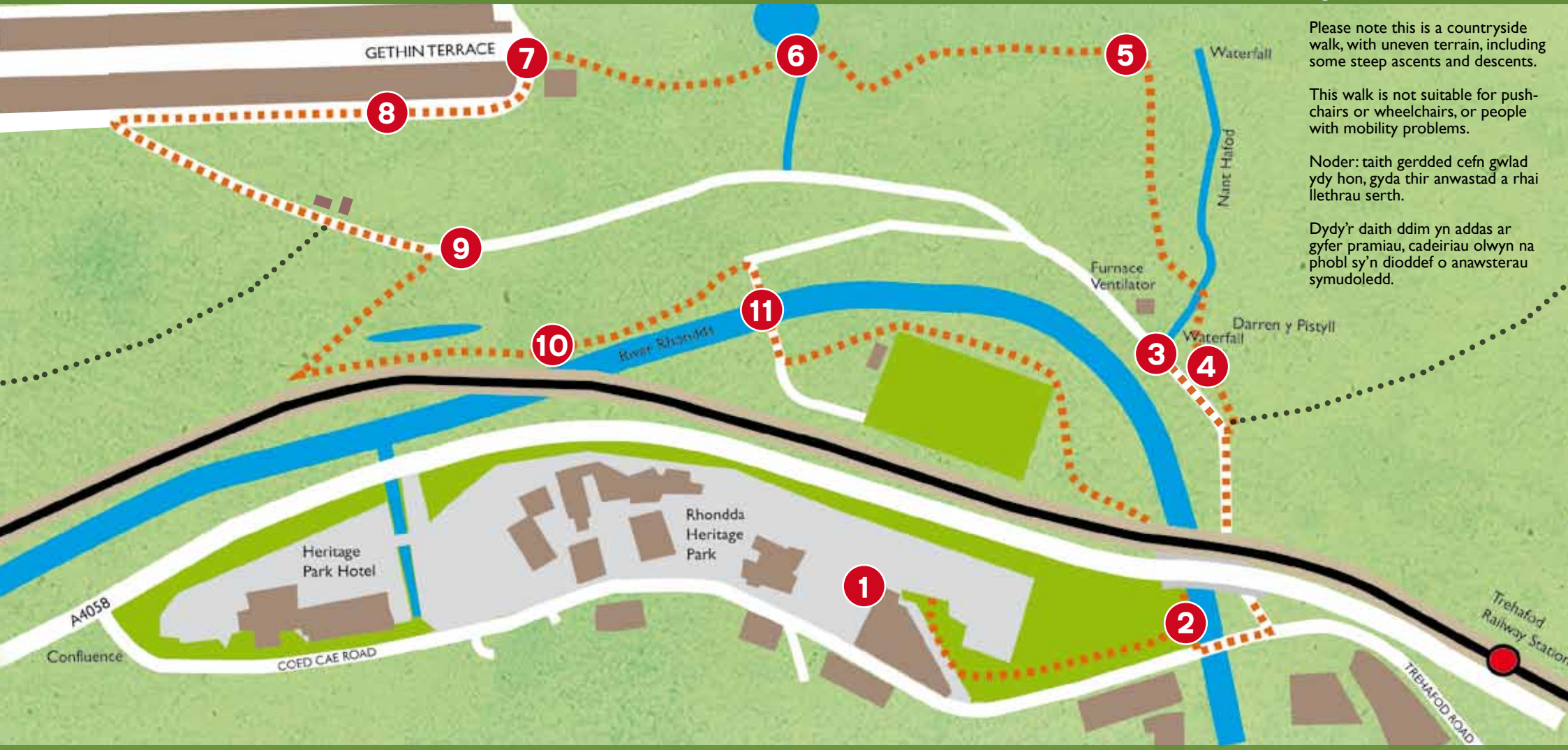

Please note this is a countryside walk, with uneven terrain, including some steep ascents and descents.

This walk is not suitable for push-chairs or wheelchairs, or people with mobility problems.

Noder: taith gerdded cefn gwlad ydy hon, gyda thir anwastad a rhai llethrau serth.

Dydy'r daith ddim yn addas ar gyfer pramiau, cadeiriau olwyn na phobl sy'n dioddef o anawsterau symudoledd.

Distance: 2 miles / 3.2 km
Allow: 2 hours

Pellter: 2 filltir / 3.2 km
Caniatewch: 2 awr

Walking Trail
Taith Gerdded

1. Rhondda Heritage Park
   Parc Treftadaeth Cwm Rhondda
2. Eirw Bridge
   Pont Eirw
3. Darren y Pistyll
   Tarren y Pistyll
4. Griffiths' Tramroad
   Tramffordd Richard Griffiths
5. An industrialised landscape
   Tirwedd ddiwydiannol
6. I just don't think they had pipes long enough!
   Rydw i'n amau nad oedd ganddyn nhw beipiau oedd yn ddigon hir!
7. Guto Nythbran / Guto Nyth-brân
8. Llwyncelyn
9. Drift mine
   Cloddfa ddrifft
10. The Railway Sidings
    Y Leiniau Aros
11. Washing away the debris, but not the memories
    Atgofion heb fynd gyda'r llif

ERDF
Llywodraeth Cymru
Welsh Government
Ewrop a Chymru: Buddsoddi yn eich dyfodol
Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop
Europe & Wales: Investing in your Future
European Regional Development Fund

STRONG HERITAGE | STRONG FUTURE
RHONDDA CYNON TAF
TREFTADAETH GADARN | DYFODOL SICR

The Valleys
Heart and Soul of Wales
Y Cymoedd
Calon ac Enaid Cymru

LLWYBR LLAFAR CWM HAFOD AUDIO TRAIL
RHONDDA CYNON TAF

www.heritagetrailsrct.co.uk

DIRECTIONS TO:

1 Rhondda Heritage Park

Road - Signposted from junction 32 of the M4 to the A470 Pontypridd. Rhondda Heritage Park is located between Pontypridd and Porth.

Train - From Cardiff Central Station to Trehafod (home of Rhondda Heritage Park) the service runs 5 to and 20 past the hour (Mon - Sat). Enquiries : 08457 484950

Bus - The service 132 from Cardiff Central Bus Station stand A3 leaves 10 past and 20 to the hour between 10.00am - 3.00pm (Mon - Sat). Sunday service 10.30am, 12.00 and 1.30pm. Change at Pontypridd Bus Station, Stand 11 for 120 Service, leaves 5 past and 35 mins past every hour. Enquiries : 0871 2002233

Cycle - Using the National Cycle Network the Park is only 4km/2.5 miles from Pontypridd Town Centre using the section Pontypridd to Porth. Enquiries 0800 243 731

2 Eirw Bridge

From the entrance of Rhondda Heritage Park, cross the zebra crossing and head past the information panels. Follow this footpath along the right hand side of the car park until you reach a way mark post directing cyclists to head down the tarmac path to pick up Cycle Route No.4. Turn right here, noticing the Cwm Hafod Walk way mark disc on the finger post, and listen to track 2 when you reach the river.

3 Darren y Pistyll

Turn right and then immediately left to cross the Eirw Bridge. After crossing the river, and looking back to notice the commemorative plaque, turn left again to walk under the A4058. Head uphill and follow the road as it bears round to the left. Listen to track 3 just 100 metres ahead by the crash barrier, where a waterfall flows after rainfall.

4 Griffiths' Tramroad

Retrace your steps 50 metres and turn left onto the public footpath, indicated by the finger post. Our route takes us up the steep track with the metal railings above the waterfall; take care, as this track can be slippery.
Before the track bears right, as it meets the source of the waterfall, look back down to the Eirw Bridge and listen to Track 4.

5 An industrialised landscape

Continue up the track and follow the path over a small wooden bridge. Turn left, passing the remains of an old cottage. This and the drain covers along the side of the track hint at a more formalised route once upon a time. Listen to track 5 when the footpath finally levels out to offer great views back over the village of Trehafod.

6 I just don't think they had pipes long enough!

Continue along the path and very soon you will begin to descend down and then back up to reach a small pond on your right, listen to track 6 here..

7 Guto Nythbran

Continue along the footpath, cross a small stream, and you will soon arrive in Llwyncelyn. This village originally comprised these three rows of 83 terraced houses. They were built to house the mining workforce at Lewis Methyr Colliery. The top two terraces are named after 'Lewis' and 'Gethin', the original coal pioneers in this area. The bottom terrace is named after Nythbran Farm, which stands above us on the mountaintop. Listen to Track 7 when you arrive at the village, and hear of Nythbran Farm's most famous resident.

8 Llwyncelyn

We are going to turn left, downhill, and head along the front of (the unsigned) Nythbran Terrace. Listen to track 8 when you have a good view of the former pitheads at Lewis Merthyr Colliery.

9 Drift mine

Continue along the road and turn left down the tarmac lane when you reach Nythbran Stores. Listen to track 9 after passing the garages and arriving at a small, brick-lined arrangement in the hillside on the left, just before the road starts to head uphill. It is also almost directly opposite 'Bertie' - the right hand shaft of the Lewis Merthyr Colliery.

10 The Railway Sidings

Return a few metres back uphill and head through the silver-coloured metal kissing gate on the left (behind the row of large boulders). Follow the path down and turn left onto the tarmac track when you reach the train track. Listen to Track 10 when you reach the open grassy area on your left, where the path begins to pull away from the railway line.

11 Washing away the debris, but not the memories

At the end of the sidings turn right and listen to Track 11 on the bridge.

1 Rhondda Heritage Park

When you are ready, cross the bridge and turn left. Follow this path as it squeezes between the river, on your left, and the recreation ground, on your right. Continue past the children's play park and turn right after passing below the bridge carrying the 4058 to return back to the Rhondda Heritage Park.

LLWYBR LLAFAR CWM HAFOD AUDIO TRAIL
RHONDDA CYNON TAF

www.heritagetrailsrct.co.uk

SUT I GYRRAEDD:

1 Parc Treftadaeth Cwm Rhondda

Gyrru - Arwyddion clir o gyffordd 32 o'r M4 i'r A470 Pontypridd. Mae Parc Treftadaeth Cwm Rhondda rhwng Pontypridd a'r Porth.

Trên - O Gaerdydd Canolog i Drehafod (ger Parc Treftadaeth Cwm Rhondda). Gwasanaeth trên 5 munud ac 20 munud wedi'r awr (Llun - Sad). Ymholiadau 08456 040500

Bws - Gwasanaeth 132 o arhosfan rhif A3 gorsaf Caerdydd Canolog bob 10 munud ac 20 munud wedi'r awr rhwng 10:00am a 3:00pm (Llun - Sad). Gwasanaeth ar y Sul am 10:30am; 12:00 a 1:30pm. Newid ym Mhontypridd ar gyfer Gwasanaeth 120, arhosfan 111. Bws yn gadael am 5 munud a 35 munud wedi'r awr, bob awr. Ymholiadau: 0871 2002233

Beic - Dim ond 4km/2.5m o ganol Pontypridd ar hyd Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol o Bontypridd i'r Porth. Ymholiadau: 0800 243 731

2 Pont Eirw

Cerddwch dros y groesfan sebra o fynedfa Parc Treftadaeth y Rhondda. Ewch heibio i'r paneli gwybodaeth. Dilynwch y llwybr troed hwn ar hyd ochr dde'r maes parcio. Trowch i'r dde rhwng y ddwy sedd, ac i lawr y llwybr ac ymlaen nes i chi gyrraedd postyn cyfeirbwynt. Mae hwn yn cyfeirio beicwyr i lawr y llwybr tarmac tuag at Lwybr Beicio Rhif 4. Trowch i'r dde yma. Yma, fe welwch ddisg gyfeirbwynt ar y mynegbost ger y bont. A chithau'n cyrraedd y mynegbost, gwrandewch ar drac 2 wedi i chi gyrraedd y bont dros yr afon.

3 Tarren y Pistyll

Croeswch Bont Eirw. Ar ôl croesi'r afon, edrychwch yn ôl i weld y plac coffa. Trowch i'r chwith eto, i gerdded dan yr A4058. I fyny'r tyle â chi, a dilyn y ffordd wrth iddi wyro tua'r chwith. Cerddwch ryw gan metr, at y rhwystr diogelwch, lle gwelwch raeadr yn llifo os yw hi wedi bod yn bwrw glaw yn ddiweddar. Gwrandewch ar drac 3.

4 Tramffordd Richard Griffiths

Awn ni yn ôl ryw bumdeg metr nawr, a throi i'r chwith, i le mae arwydd yn dangos y llwybr cyhoeddus. Mae ein llwybr yn ein tywys i fyny'r llwybr serth gyda'r rheiliau metel, uwchben y rhaeadr. Cymrwch ofal, gall y llwybr hwn fynd yn llithrig. Rhaid i ni fod yn ofalus.

Ger y postyn lle mae'r llwybr yn mynd â ni tua'r dde, byddwn ni'n dod at y fan lle mae'r llwybr yn cwrdd â'r nant sy'n bwydo'r rhaeadr. Edrychwch yn ôl yng nghyfeiriad Pont Eirw, a gwrando ar Drac 4.

5 Tirwedd ddiwydiannol

Cerddwch i fyny'r trac eto, a thros y bont bren fechan. Trowch i'r chwith wedyn, heibio i adfeilion yr hen fwthyn yno. Mae'r adfail, a'r caeadau draen ar hyd ymyl y trac, yn awgrymu taw llwybr mwy swyddogol oedd hwn ar un adeg. Bydd y llwybr yn cyrraedd man gwastad ger y giât, lle gwelwch olygfa fendigedig o bentref Trehafod. Dyma'r lle i chi wrando ar drac 5.

6 Rydw i'n amau nad oedd ganddyn nhw beipiau oedd yn ddigon hir!

Parhewch ar hyd y llwybr a chyn hir, byddwch chi'n dechrau mynd i lawr cyn codi eto a chyrraedd pwll bach ar eich dde. Gwrandewch ar drac 6 yma.

7 Guto Nyth-brân

Ewch ymlaen ar hyd y llwybr troed. Cyn hir, fe gyrhaeddwch bentref Llwyncelyn. 83 o dai teras oedd yn y pentref yn wreiddiol, mewn tair rhes. Cafodd y rhain eu codi ar gyfer y glowyr oedd yn gweithio yng Nglofa Lewis Merthyr. 'Lewis' a 'Gethin' oedd enwau'r ddau deras uchaf, ar ôl arloeswyr diwydiant glo'r ardal hon. Mae'r teras gwaelod wedi'i enwi ar ôl Fferm Nyth-brân. Saif y ffermdy fry ar y mynydd uwch ein pennau. Pan fyddwch yn cyrraedd y pentref, gwrandewch ar Drac 7, a chlywed hanes yr enwocaf o drigolion Fferm Nyth-brân.

8 Llwyncelyn

Awn ni ymlaen nawr, i'r chwith ac ar hyd y rhes o dai sy'n dwyn enw Nyth-brân. Pan fydd gyda chi olwg dda ar ben pwll Glofa Lewis Merthyr, gwrandewch ar Drac 8.

9 Cloddfa ddrifft

Ewch yn eich blaen ar hyd y ffordd, a throi i'r chwith i lawr y lôn darmac pan gyrhaeddwch siop y Nythbran Stores. Gwrandewch ar drac 9 wedi i chi basio'r garejys a chyrraedd adeiledd bach briciau llwyd ar y chwith. Mae hwn bron â bod gyferbyn â phwll y Bertie – siafft ochr dde Glofa Lewis Merthyr.

10 Y Leiniau Aros

Trowch o gwmpas, a mynd i fyny'r tyle eto ychydig fetrau a thrwy'r gât mochyn metel ar y chwith (y tu ôl i res o gerrig mawr). Cerddwch i lawr y llwybr a throi i'r chwith i'r llwybr tarmac unwaith eich bod wedi cyrraedd y rheilffordd. Cerddwch ymlaen nes i chi gyrraedd man glaswelltog agored ar y chwith lle mae'r llwybr a'r rheilffordd yn dechrau gwahanu. Sefwch yno i wrando ar Drac 10.

11 Atgofion heb fynd gyda'r llif

Pan gyrhaeddwch ben yr hen leiniau aros, trowch i'r dde a gwrando ar Drac 11 ar y bont.

1 Parc Treftadaeth Cwm Rhondda

Pan fyddwch ch'n barod, croeswch y bont throi i'r chwith. Dilynwch y llwybr, gyda'r afon ar y chwith a'r maes hamdden ar y dde. Ewch yn eich blaen, heibio i barc chwarae'r plant, a throi i'r dde ar ôl cerdded dan y bont sy'n cario'r A4058, er mwyn dychwelyd i Barc Treftadaeth Cwm Rhondda.

Gwybodaeth am sut i gyrraedd yn gywir adeg argraffu